

СТАНОВИЩЕ
от проф. д-р Марин Дончев Добрев
Факултет по изобразително изкуство при
Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“
относно
дисертационен труд на тема

**Фигуралната композиция в творчеството на
„Новите художници” 1931-1944 година
/Сюжетен и тематичен анализ/**

на докторант **Таня Милкова Станева**
дисертация за присъждане на образователната и научна
степен „доктор” по научна специалност 05.08.04 „Изкуствознание”

Научен ръководител – проф. д.изк. Чавдар Попов

I. Данни за дисертацията и автореферата:

Научноизследователският труд на Таня Станева е представен в две части: научна разработка от 216 страници текст и албум от 70 страници, в който са включени 43 фотокопия на документи и снимки, и 71 репродукции на произведения, илюстриращи изследването. Авторефератът /39 стр./ включва резюме на дисертационния труд, декларация за оригиналност и списък на публикациите.

Дисертационният труд е композиран както следва: - увод, три глави, заключение и библиографска справка.

В **Увод** авторката маркира причините около появата на Дружеството на Новите художници, както и факторите, определящи общата специфика на творчеството им в идейно, тематично, жанрово, композиционно, пластично и т.н. отношение, внасящи принципно нова проблематика в съвременното българско изкуство.

Първата глава на дисертацията **„Новите художници” в българското изобразително изкуство** е композирана в 10 раздела, в които се прави анализ на: основаване на Дружеството, членски състав, цели и задачи, „Новото изкуство”, Дружеството в художествения живот на страната, представянето му в периодичния печат, взаимоотношенията му с художествените институции, „Новите художници” и критиката, съдбата на Дружеството след 1944г., мястото и значението на Дружеството в българското изкуство. В тази глава дисертантката показва сериозни и задълбочени възможности в изследователската дейност, както и умението да извлича характерното и разкрива формите на неговото проявление.

Във втора глава **Сюжет и тема и техните превъпласания във фигуралната композиция** се извежда проблематиката около: сюжет и нов пластичен език, социалната ориентация в тематиката, новаторски подход в интерпретацията и т.н. Всеки от тези своеобразни раздели е насочен към търсене измеренията на утвърждавания нов подход към произведението – от оформяне на идеята до нейното адекватно пластично извеждане. Тази част от изследването, разкриваща уменията за анализ на множеството компоненти, които имат отношение към изграждането на фигуралната композиция, отговаря на предизвикателствата на избраната тема.

Трета глава **Опозицията „Родно” – „Ново” в контекста на фигуралната композиция**. Тази част от изследването е посветена на различията във възгледа за същността на изкуството между две поколения, представящи две епохи, носещи различията на своето време, преходът от селото към града, социалната тема, влиянието на европейските културни процеси, утвърждаването на нов художествен модел. Проблематиката в тази глава, сама по себе си, би могла да бъде обект за едно цялостно изследване, но логиката на нейното присъствие тук е ясна и много добре защитена.

В **Заключение** са потърсени ясно и лаконично обобщенията за Дружеството - от утвърждаване на нова художествена форма през отваряне към световните художествени процеси до ролята му в съвременното българско изкуство.

В **Декларация за оригиналност** докторант Таня Станева включва систематизираната информация за основаването и членския състав на Дружеството на Новите художници, нов сюжетен и тематичен анализ на фигуралната композиция в произведения им, разширен обхват на изследването за историческата и теоретичната проблематика, богата проучена и анализирана литература по темата. Декларацията е написана коректно и реално отчита приноса на дисертационния труд.

Публикации по темата на дисертацията. Дисертантката е представила четири публикации : в сп. „Проблеми на изкуството” /2/, в издание на Софийска градска художествена галерия /1/ и в сборник от докторантска конференция на Национална художествена академия /1/. Представените студии имат конкретно отношение към научното изследване.

В **Библиографска справка** са представени 728 източника /монографии, сборници, каталози, студии, справочници, рецензии и др/. Цитиранията в текстовата част на изследването са правилно изведени.

Албумът с илюстративния си материал, включващ част от анализиранията в дисертацията автори и творби, е неотменна част от дисертационния труд. Предвид обхвата на темата и пространността на нейното изследване считам, че обогатяването на албума с още репродукции би разширило неговата роля.

Становище:

Предлагам на научното жури да присъди на Таня Милкова Станева образователната и научната степен „доктор” по научна специалност 05.08.04 „Изкуствознание”.

2 ноември 2015г

проф. д-р Марин Добрев